

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Č. 16

číslo a název klíčové aktivity	I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti
název materiálu	VY_12_INOVACE_16_ČJ_LV9_Tvořivá práce s textem
téma	Co možná nevíte - hmyz
anotace	Rozvíjení základních čtenářských dovedností, vyhledávání v textu a členění textů
očekávaný výstup	ZV – LMP Jazyk a jazyková komunikace – 2. stupeň Literární výchova – čtení s porozuměním, orientace v textu
druh učebního materiálu	Pracovní list
ročník	9.
datum vytvoření	12. 11. 2011

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Zdena Cekotová
„SLUNCE“ CZ.1.07/1.4.00/21.1192

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

CO MOŽNÁ NEVÍTE – HMYZ

Známe asi milión druhů hmyzu, což je skoro čtyřikrát více, než je všech ostatních živočichů. Některé druhy hmyzu jsou větší než nejmenší savci, jiné druhy jsou zas tak malé, že projdou ouškem jehly.

Tělo hmyzu má neuvěřitelně rozmanité tvary. Všechny jeho podoby jsou výsledkem přizpůsobení k pohybu, dýchání, udržování tepla, přijímání potravy a ochraně před nepřítelem.

Mnoho druhů hmyzu klame nepřítele tím, že barvou nebo tvarem těla napodobují jiný hmyz nebo barevně splývají se svým okolím. Hmyz se živí rostlinami nebo živočichy, ať už živými nebo uhynulými, nebo látkami, které tyto živočichové produkují. K odpuzování jiných živočichů a k obraně využívá různé chemické látky. Často varuje také svým barevným vzhledem, obvykle kombinací černé se žlutou, oranžovou nebo červenou.

Hmyz překonává velké vzdálenosti nejen vlastními silami, ale často jej náhodně přenášejí lidé, jiní živočichové nebo vítr. Všude na zemi se setkáváme s hmyzem. Může žít i v nejděsnějších podmínkách a velmi rychle se přizpůsobuje změnám.

Rekordmani mezi hmyzem

Nejdelší hmyz: tropické pakobylky měří až 30 centimetrů. Jsou velmi štíhlé a neumějí létat.

Nejrychlejší let: rekord má **lišaj** letící rychlostí 53,6 kilometru za hodinu. K velmi rychlým patří vážky, které létají rychlostí 28,57 kilometrů za hodinu.

Nejkratší život: mšice se vylíhne za 6 dní a dalších 4 až 5 dní žije jako dospělý jedinec. Nejkratší život mají dospělé **jepice**, které žijí jen několik hodin po posledním svlékání.

Populační exploze: kdyby všechno potomstvo jednoho páru **octomilky** přežilo a rozmnožilo se, 25. generace by za rok vytvořila roj mušek, který by sahal od Země téměř ke Slunci.

Včely zabijáci: tak se nazývá africký kmen včel, který napadá lidi i zvířata. Smrtelný počet žihadel je od 200 do 2 000. V roce 1964 jeden občan Zimbabwe přežil 2 243 bodnutí.

Největší hnízdo: největší termitiště vysoké 6,1 metru a v základech mající šířku 31 metrů bylo objeveno v Austrálii. Největší homole jednoho afrického druhu **termitů** byla vysoká 12,8 metru, ale jen 3 metry široká.

Obrázek: www.office.microsoft.com

USBORNE MYSTERIES a MARVELES OF NATURE., český překlad VYSKOČIL, Josef., Tajemství, záhady, rekordy v přírodě. Svojtka a Co. s. r. o., 2004. ISBN 80-7237-332-3. s. 98 – 127

Tvořivá práce s textem – pracovní list

Jméno a příjmení: _____

1. Který z rekordů hmyzí říše tě nejvíce zaujal?

2. Znáš některý hmyz, který žije u nás? Napiš ho a své znalosti porovnej se spolužáky.

3. Dovedeš doplnit správná slova do vět? Zkus to.

Na naší Zemi žije asi _____ druhů hmyzu. Svého nepřítele klame _____ nebo _____ svého těla. Ostatní živočichy varuje barevnou kombinací. Nejčastěji používá kombinaci černé a _____, _____, _____ barvy.

4. Namaluj motýla.

